

## İSLAM DÜNYA GÖRÜŞÜNÜN MÜCERRED PRENSİPLERİ -3 "TECRİD ( IDEALİZM)"

İslâm, mü'minleri Rabbâni bir istikâmete yönlendirmek için, maddi hâdiseleri dahî, manevi bir gâyeye bağlayarak, onlara ulvî bir muhtevâ kazandırır.

İslâm'ın idealize etme hususiyeti, başka hiçbir dünya nizâmında yoktur. Bu sebeple hiçbir sistem, insandaki ruhî açlığı İslâm kadar tatmin edemez!..

### Dünya Görüşleri

Metafizîğe  
değer verenler



Fizîğe (maddeye)  
değer vermezler

Fizîğe (maddeye)  
değer verenler



Metafizîğe değer  
vermezler

### İslam ise;

- Fizik ve metafizîği,
- Madde ile mânâyı,
- Zahir ile batını,
- Beden ile ruhu

İlahi bir denge içinde, en mükemmel ölçülerle meczetmiştir.

Meselâ yiyip içmek, insanın biyolojik bir ihtiyacıdır. Fakat İslâm, bu maddi ihtiyacı da idealize ederek onu ibadatlara kuvvet olması niyetiyle, bir ecir vesilesine dönüştürür.

Oruç, zekat, hac gibi mâli ve bedenî ibadetlerde bile, dünyevî olandan uhrevî olana, fizik âlemden metafizîğe, Cenab-ı Hakk'a kalben yakınlaşmaya, huşû ve ruhâniyete bir yönelme vardır.



İstilahî manada idealizmin muhtevâsında bulunan fedâkarlık, îsâr, dava uğrunda şehid olmak gibi esaslar da İslâm'da kâmil manada mevcuttur.

İslâm, bir hayat nizâmıdır.

Hayatın hiçbir sahasını ve ömrün hiçbir anını boş bırakmadan, Kur'an ve Sünnet ölçüleriyle tanzim eder. Bunu yaparken de her şeyin maddi ve müşahhas varlığını aşan bir izah üslûbuyla, onlara ulvî bir gâye ve mânâ kazandırır. Yani hayatın bütün îcaplarını idealize eder.

Bunun yolu ise, hâlisâne bir niyettir. Yani mü'min, günlük hayatının ihtiyaçlarını bile, Hak Teâlâ'nın râzı olacağı hâlis bir niyetle yerine getirdiği takdirde, o davranışlarını da âdeta bir ibadet mâhiyetine dönüştürmüş olur.

İslâm'ın maddi hususları ihmal etmeyerek idealize etmesi çok mühimdir. Mesela İslâm'da ifrat derecesinde bir zühd hayatı demek olan "ruhbanlık" yoktur. Ruh ve beden ahengi içinde huzurlu ve dengeli bir hayat vardır. Zira insanın rûhu gibi bedeni de kendisine ilâhî bir emânet olarak verilmiştir.

Diğer bir misal; **Kazanılan paranın** durumudur. Zira dürüstçe çalışarak ticarî faaliyetlerde bulunarak da para kazanılır; bunun zıddına faiz, karaborsacılık, aldatma suretiyle de para kazanılır. İkisi de zâhiren paranın miktarını artırır. Lakîn biri helâldir, diğeri ise haramdır.

**Kâtil** ile **gâzi**, dıştan bakıldığında her ikisi de aynı fiili işlerler. Fakat biri cinayet iken, diğeri ise fedâkarlık ve kahramanlıktır. Yani her ikisinin arasında Cennet ve Cehennem kadar muazzam bir mânâ ve mahiyet farkı vardır.

Aynı şekilde **evlilik** de, nefasani duygu ve arzuları idealize etmek suretiyle, güzel bir neslin yetişeceği aile yuvasının kurulmasını sağlar. Toplumu iffetli, temiz ve nezih bir hâle getirir. Nikahın olmadığı toplumlarda zinâ vardır. Bu da, ailenin çöküşüne, neslin bozuluptoplumun fesâda uğramasına sebep bir fâciadır ve çok büyük bir günahdır.

Velhâsıl İslâm'daki tecrid / idealizm, hiçbir zaman gerçeklerden kopmaz. Zahir ve bâtin arasında, ifrat ve tefritten uzak bir âhenk ve denge tesis eder.